

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Divi Thomae Aqvinatis Doctoris Angelici Opera Omnia

Summa diligentia ad exemplar Romanæ Impreßionis restituta
Complectens Primam Secundæ, & Secundam Secundæ Summæ
Theologiæ

Thomas <von Aquin, Heiliger>

Venetiis, 1593

5 Vtrum homo possit sibi mereri primam gratiam.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-72759](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-72759)

quælibet uirtus est principium alicuius operis: est enim uirtus habitus operatiuus, ut supra habitum est. ergo quælibet uirtus est equaliter principium merendi.

9.55. arti. 3.

August. in Scrm. 9. a me dio. Et ser. 48. de tempore. parū ante hñem. tom. 10.

¶ 2 Præter. Apostolus dicit 1. ad Cor. 3. Vnusquisq; propriam mercedem accipiet secundum propriū laborem: sed charitas magis dimiuit laborem, q̄ augeat: quia, sicut Aug. dicit in lib. de uerbis dom. omnia seua & immania, facilia & prope nulla facit amor. ergo charitas non est principalius principiu merendi, quā alia uirtus.

¶ 3 Præter. Illa uirtus uidetur principalius esse principium merendi, cuius actus sunt maxime meritorij: sed maxime meritorij uidentur esse actus fidei, & patientie, siue fortitudinis, sicut patet in martyribus, qui pro fide patienter, & fortiter usq; ad mortem certauerūt. ergo alię uirtutes principalius sunt principium merendi, quā charitas.

SED CONTRA est, q̄ Dñs Io. 14. dicit. Si quis diligit me, diligetur a patre meo: & ego diligam eum, & manifestabo ei meipsum. Sed in manifesta Dei cognitione consistit uita æterna, secundū illud Io. 17. Hęc est uita æterna, ut cognoscant te solum Deum uerum & uitium. ergo meritum uitę eterne maxime residet penes charitatem.

ari. hñius q.

RESPON. Dicendū, q̄ sicut ex distis* accipi pōt, humanus actus habet rōnem merendi ex duobus. Primo quidē & principaliter ex diuina ordinatione, s̄m quod actus dī esse meritorius illius boni, ad quod hō diuinitus ordinatur. Secundo uero ex parte liberi arbitrij, in quantum. s̄ hō habet præ ceteris creaturis, ut per se agat uoluntarie agens. Et quantū ad utrunq; principalitas meriti penes charitatē cōsistit. Primo. n. considerandum est, q̄ uita æterna in Dei fruitione consistit: motus autē humanę mentis ad fruitionē diuini boni, est proprius actus charitatis, per quē oēs actus aliarū uirtutum ordinantur in hunc finē, s̄m quod alię uirtutes imperantur a charitate. & iō meritū uitę æternę primo pertinet ad charitatē: ad alias autē uirtutes secundario. s̄m quod eorū actus a charitate imperant. Similiter ē manifestū est, q̄ id quod ex amore facimus, maxime uoluntarie facimus. Vñ ē secundum quod ad rationem meriti requiritur q̄ sit uoluntarium, principaliter meritum charitati attribuitur.

D. 1174. q. 9. arti. 1.

AD PRIMVM ergo dicendum, q̄ charitas, in quantum habet ultimū finem pro obiecto, mouet alias uirtutes ad operandū. Semper. n. habitus ad quem pertinet finis, imperat habitibus, ad quos pertinent ea quę sunt ad finem, ut ex supradictis patet*.

In hom. Pen. te colit. & est 30. in Euan. non procul a prin. illi.

AD SECVNDVM dicendum, q̄ opus aliquod pōt esse laboriosum, & difficile dupliciter. Vno modo ex magnitudine operis: & sic magnitudo laboris pertinet ad augmentum meriti, & sic charitas non dimiuit laborem, immo facit aggredi opera maxima: magna enim operatur si est, ut Greg. dicit in quadam homilia. * Alio modo ex defectu ipsius operantis. vnicuiq; enim est laboriosum & difficile, quod non prompta uoluntate facit: & talis labor dimiuit meritum, & a charitate tollitur.

D. 882.

AD TERTIVM dicendum, quod fidei actus non est meritorius, nisi fides^d per dilectionem operetur, ut dicitur ad Galat. 5. Similiter etiam actus patientiæ & fortitudinis non est meritorius, nisi aliquis ex charitate hæc operetur, secundum illud 1. ad Corinth. 13. Si tradidero corpus meum ita ut ardeam, charitatem autem non habuero, nihil mihi prodest.

ARTICVLVS V.

Utrum homo possit sibi mereri primam gratiam.

AD QVINTVM sic proceditur. Videtur quod homo possit sibi mereri primam gratiam. ut Aug. dicit, * si fides meretur iustificationem, figuratur autem homo per primam gratiam: ergo homo potest mereri sibi primam gratiam.

¶ 1 Præter. Deus non dat gratiam, nisi digni dicatur aliquis dignus aliquo dono, nisi quod promeruit ex condigno. ergo aliquis ex condigno potest mereri primam gratiam.

¶ 3 Præterea. Apud homines aliquis potest mereri donum iam acceptum: sicut qui equum a domino meretur ipsum beneuolentiam in seruitio domini: sed Deus liberalior est homo. ergo multo magis primam gratiam acceptam potest homo promereri a Deo per uoluntaria opera.

SED CONTRA est, quod ratio gratiæ merito operum, secundum illud Roman. 4. operatur, merces non imputatur secundum gratiam, sed secundum debitum: sed illud merito, quod imputatur sibi secundum debitum merces operum eius. ergo primam gratiam iustis homo mereri.

RESPON. Dicendum, quod donum merito considerari potest dupliciter. Vno modo secundum rationem gratuiti doni, & sic manifestum est non meritum repugnat gratiæ: quia ut ad illud Apostolus dicit. Si ex operibus, iam non est. Alio modo potest considerari secundum meritum ipsius rei quæ donatur, & sic etiam non potest mereri sub merito non habentis gratiam, ut excedit proportionem naturæ: tum etiam meriti gratiam, in statu peccati homo habet meritum promerendi gratiam. s̄ ipsum potest. Postquam autem iam aliquis habet gratiam potest gratia iam habita sub merito cadere merces est terminus operis: gratia uero est premium cuiuslibet boni operis in nobis, ut dictum est. * Si uero aliud donum gratuitum mereatur uirtute gratiæ præcedentis, iam non potest mereri primam gratiam.

AD PRIMVM ergo dicendum, q̄ sicut dicitur in lib. Retract. * Ipse aliquando in hoc sensu dicit q̄ credidit initium fidei esse ex nobis, sed ordinationem nobis dari ex Deo, quod ipse tractat: & ad hunc sensum uideatur pertinere quod fides iustificationē meretur. Sed si supponatur sicut fidei ueritas habet, quod initium fidei dicitur bis a Deo, iam etiam ipse actus fidei cōsequitur primam gratiam, & ita non potest esse meritorium gratiæ. Per fidem igitur iustificatur homo, quasi homo credendo meretur iustificationem, quia dum iustificatur, credit, eo quod meretur regreditur ad iustificationē impij, ut supra dicitur.

AD II. dicendum, quod Deus non dat gratiam dignis, non tamē ita quod prius digni fuerint, quia ipse per gratiam eos facit dignos, quod facere mundum de immundo conceptum est.

ARTICVLVS VI.

Utrum homo possit alteri mereri primam gratiam.

AD SEXTVM sic proceditur. Videtur quod homo possit alteri mereri primam gratiam.